

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

**YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
2.DÖNEM 2.YAZILI**

OGM
MATERYAL

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeyi yazınız.

- Sözcüklerin genellikle gerçek anlamlarında kullanıldığı, bilgiye dayalı metinlere metinler; sözcüklerin mecaz ve yan anlamlarından yararlanan, yoruma açık, heyecan ve zevk vermek amacıyla yazılan metinlere ise metinler denir.
- Az sayıda kelimeyle okuyucunun hayal gücünü harekete geçirmeyi amaçlayan kısa ama yoğun anlatımlı hikâyelere hikâye denir.
- Türk sözlükçülüğünün en önemli ürünlerinden olan Kamus-ı Türki (1900), tarafından yazılmıştır. Türkçeden Türkçeye ilk sözlük olan Kamus-ı Türki kendisinden sonra hazırlanan pek çok sözlüğe kaynaklık etmiştir.
- Geleneksel şiirde yer alan kafiye, redif, ölçü gibi öğelerin ve süslü bir edebiyat dilinin önemsiz olduğunu savunan sanatçılar akımına bağlı sanatçılardır.
- 1980 sonrası Türk şiirinde şairler temalardan uzak, bireysel temalı şiirler yazmışlardır.
- Öncülüğünü Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Haşim'in yaptığı şiir anlayışı şiirinin biçimci yapısından da etkilenmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeyi yazınız.

- Şairin iç dünyasını simgelerle anlattığı, sözcüklerin çağrışım değerinden yararlandığı , anlamın kapalı olduğu ve dizelerde ahengin güçlü bir şekilde hissedildiği şiirlerde akımının izleri görülmektedir.
- Cumhuriyet Dönemi yazarlarından olan , edebiyatımızda hikâyeleriyle tanınmıştır. Bireyin iç dünyasını ayrıntılara önem vererek anlatan yazar, Anadolu insanının derinliğini modern çağa yönelik eleştirileriyle birlikte yansıtmıştır. *Uzun Hikâye* ve *Sis* yazarın tanınmış hikâyeleri arasındadır.
- *Gün Olur Asra Bedel* adlı eserin de yazarı olan ' un eserlerinde Manas destanından izler bulmak mümkündür.
- Türk edebiyatında deneme türü özellikle Dönemi Edebiyatı'nda gelişme göstermiştir.
- Söylev türünün edebiyatımızdaki ilk örneği'dir.
- Bir düşünceyi kanıtlamak amacıyla yazılmış olması türünün en belirgin özelliğidir.
- bakış açısında anlatıcı, kahramanın aklından geçenleri ve psikolojisini de yansıtır.
- Toplumcu gerçekçi anlayışla yazan sanatçılar eserlerinde sıklıkla konu edinmişlerdir.

Ölüm ölene bayram, bayrama sevinmek var
Oh ne güzel, bayramda tahta ata binmek var

Necip Fazıl Kısakürek

a) Teması yönüyle düşünüldüğünde okuduğunuz şiirin türü nedir?

b) Şiirin kafiye ve redifini bulunuz.

c) Altı çizili sözlerde hangi edebî sanatlar vardır?

d) Dizelerde hangi şiir anlayışının yansımaları görülmektedir? Açıklayınız.

Dizelerde imgelerin bulunması, sanatlı ve etkili bir söyleyişin olması, güçlü ahenk saf şiir anlayışının yansımalarıdır.

Aşağıdaki sanatçıların bağlı olduğu Cumhuriyet Dönemi şiir anlayışının numarasını boş parantez içine yazınız.

Ziya Osman Saba ()	(1)	Saf (öz) şiir
Süreyya Berfe ()	(2)	Toplumcu gerçekçi şiir
Faruk Nafiz Çamlıbel ()	(3)	Millî Edebiyat anlayışını yansıtan şiir
Rıfat Ilgaz ()	(4)	II. Yeni şiiri
Ece Ayhan ()	(5)	1960 sonrası toplumcu gerçekçi şiir
Hüseyin Atlansoy ()	(6)	1980 sonrası Türk şiiri
Cahit Külebi ()	(7)	I. Yeni şiiri
Oktay Rifat Horozcu ()	(8)	Garip dışında yeniliği sürdüren şiir

Aşağıdaki eserlerin yazarını/şairini ve eserin türünü karşısına yazınız.

ESER	YAZAR/ŞAİR	TÜRÜ
<i>Mona Rosa</i>		
<i>Parasız Yatılı</i>		
<i>Ölmeye Yatmak</i>		
<i>Bir Değirmendir Bu Dünya</i>		
<i>Mavi ve Kara</i>		
<i>İnce Memed</i>		
<i>Doğu Öyküleri</i>		
<i>Nalınlar</i>		
<i>Perçemli Sokak</i>		

Cumhuriyet Dönemi şiir anlayışları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milli Edebiyat akımının ilkelerine bağlı kalarak şiirlerini heceyle ve dörtlükle yazan topluluk Beş Hececiler'dir.
- B) İkinci Yeni'nin günlük konuşma dilinden farklı, kapalı yapısı divan şiiri geleneğine benzetilmiştir.
- C) Mavi dergisi çevresinde gelişen Mavi Hareketi içinde yer almış olan Attila İlhan, toplumcu gerçekçi şairlerden biridir.
- D) Garip dışında yeniliği sürdüren şiir anlayışı ne Garip akımı kadar sanatsal şiirden uzak ne de saf şiir kadar semboliktir.
- E) 1980 sonrası Türk şiirinde şairler, ideolojik temalar etrafında toplumsal duyarlılık mesajı vermişlerdir.

Cumhuriyet Dönemi hikâyeciliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Memduh Şevket Esendal, Sait Faik Abasıyanık, Haldun Taner bu dönem hikâyesinde öncü isimlerdir.
- B) 1960 sonrasında sanatçılar geleneksel anlatımın dışında modernist anlayışla eser vermeye başlamışlardır.
- C) Ferit Edgü, Haydar Ergülen, Necati Tosuner gibi sanatçılar küçürek hikâye tarzında eser vermişlerdir.
- D) Sanatçılar eserlerinde iç konuşma, geriye dönüş gibi yeni teknikler kullanmaya başlamışlardır.
- E) Modern yaşamdaki bireyin bunalımı eserlerin konusu olurken toplumun sorunlarına yer verilmemiştir.

Aşağıdaki açıklamaları doğru kavramlarla eşleştiriniz.

Yurt dışında sahnelenen ilk Türk piyesinin yazarıdır.

(a) Pastiş

Türk edebiyatında absürt tiyatronun önemli temsilcilerindendir.

(b) Cevat Fehmi Başkut

Bir topluluğun önünde bir düşünce ve inancı savunmak ve onu topluluğa aşılama amacıyla yapılan konuşmadır.

(c) Gngör Dilmen

Yazarın bireyi veya toplumu ilgilendiren konularla ilgili duygu ve düşüncelerini samimi bir şekilde okuyucuya aktardığı yazıdır.

(d) Söylev

Roman içerisinde şiir, mektup, destan, masal gibi metin türlerinin söyleyiş ve biçim özelliklerini kullanarak bir benzerini yazmadır.

(e) Deneme

Cumhuriyet Dönemi yazarlarındanr. Gözlerindeki rahatsızlık onun okuma sevdasına engel olamadı. Miyobun artması ile gözlerini kaybeden sanatçı, görememeyi bir felaket olarak değil eser oluşturma sürecini destekleyen bir olgu olarak gördü. Kültürel gelenekleri sonuna kadar savunan yazar, Doğu ile Batı kültürlerini eserlerinde buluşturdu. Dil konusuna çok önem veren sanatçı bir süre Fransızca öğretmenliği yaptı. Makale ve araştırmalarıyla tanınan yazar, Balzac (Balzak) ve Victor Hugo'dan (Viktor Hügo) eserler çevirdi; inceleme yazıları yazdı. *Hint Edebiyatı, Bu Ülke, Umrandan Uygarlığa* gibi eserleri; onun Doğu-Batı kültürlerini yorumladığı, fikir adamı yanının öne çıktığı eserleridir. Denemelerini *Mağaradakiler* adlı kitapta topladı. *Kırk Ambar, Bir Facianın Hikâyesi, Işık Doğudan Gelir* eserlerinden bazılarıdır. Ölümünden sonra günlükleri *Jurnal 1* ve *Jurnal 2* adıyla basıldı.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemil Meriç
- B) Oktay Akbal
- C) Sabahattin Eyubođlu
- D) Suut Kemal Yetkin
- E) Nurullah Ataç

Uhrevi ışığı sızdırmak mavinin bahtında yazılı olsa da dünyevi saltanat kırmızınındır. Çünkü kırmızıya düşen rol bağırarak, çağırarak ve kışkırtmaktır bu dünyada. O kadar bağırır ki kırmızı, sonsuzca uzanan yemyeşil tarlalar üzerinde bir tek gelincik göz açsa göz onca yeşili bırakır, gidip o kırmızıya takılır. Kırmızı, doğanın kanıdır. Kırmızı dokunduğu her şeyi doğaya katar. Olgun meyveler, açmış çiçekler pembeden bordoya, kırmızıdır büyük ölçüde. Kızıl tilki, kızıl sincap, nar bülbülü, kardinal kuşu, kırmızı tavuk kırmızıya bulaşmıştır.

a) Yukarıdaki parçanın konusunu yazınız.

b) Yukarıdaki parçada hangi yazı türünün özellikleri görülmektedir? Niçin?

Deneme türünün özellikleri görülmektedir. Çünkü parçada yazarın düşüncelerini bize samimi ve etkili bir dil kullanarak aktardığını görmekteyiz. Düşüncesini kanıtlamaya çalışmadan içten bir şekilde paylaşmıştır.

c) Parçadaki anlatım biçimleri ve düşünceyi geliştirme yollarını belirleyerek yazınız.

“Cahildim dünyanın rengine kandım
Hayale aldandım, boşuna yandım
Seni ilelebet benimsin sandım
Ölürüm sevdiğim zehirim sensin”

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tam uyak ve redif kullanılmıştır.
- B) Kelime ve ek hâlinde zamirlere yer verilmiştir.
- C) Her dizede ek eylem kullanılmıştır.
- D) Farklı kiplerde çekimlenmiş fiiller vardır.
- E) Halk şiiri geleneği özellikleri görülmektedir.

“Aşk iğnesiyle dikilince bir dikiş,
Kıyamete kadar sökülmez imiş.”

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Somutlamaya başvurulmuştur.
- B) Farklı türde tamlamalar kullanılmıştır.
- C) Birden fazla edat bulunmaktadır.
- D) Yüklem, birleşik zamanlı bir fiildir.
- E) Birden fazla fiilimsi kullanılmıştır.

Aşağıdaki parçada yazımı yanlış olan kelimelerin altını çizip doğrusunu yazınız.

Kayseri'ye gittim de Erciyes dağına çıkmadım. İçim de ukte olarak kaldı yıllardır.

Hakkari'deki dedeme, çok sevdiğini bildiğim için, lületaşı bir tesbih aldım.

Şükran hanım, zerafetiniz karşısında her defasında mahçup oluyorum.

Titiz kadın, masa örtüsüne nüfus etmiş olan kahve lekesini dâhi temizlemiş.

Aşağıdaki cümlelerde yanlış kullanılan virgüllerin altını çizip yanlışlığın sebebini altına yazınız.

- Elindeki kâğıda bakarak, bir an evvel adresi, dayısının adresini, bulmaya çalışıyordu.

Zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konmaz.

- Ya bizimle cepheye gelecekti, yahut köyü korumaya, beklemeye devam edecekti.

Ve, veya, yahut, ya ... ya bağlaçlarından önce de sonra da virgül konmaz.

- Hem gider, hem ağlar.

Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.

- Dilimiz de, bayrağımız da bizim en kıymetli değerlerimizdir.

da / de bağlacından sonra virgül konmaz.

- Kalem elime aldım mı, sözcükler yüreğimden sökün eder, tutamam.

-ınca / -ince anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan mı / mi ekinden sonra virgül konmaz.

- Bunları iyi anlarsa, millete de, kendine de faydası dokunur.

Şart ekinden sonra virgül konmaz.

da / de bağlacından sonra virgül konmaz.